

V UPRAVI STANE MESEČNO K 10'—

za četrť leta	K	36.—
za en mesec	K	12.—

VUPRAVI STANE MESEČNO K 10⁰— **DELAVSKI LIST** POSAMEZNA STEVILKA 60 VIN.

Kam nas tira militarizem?

Toda te velike vere v mir, v trajni
mir med narodi nam ne boste vzeli! Za t
se bodo borili vsi, ki so šli skozi vihar i
grozoto vojne. Proti militarizmu bo šel
boj rod, ki je izpil vso grenkobo vojne d
dna. Z njim bodo šli vsi, ki so občutili p
zo vojne in vsi, ki nosijo v sebi pripro
in enostavno čustvo, da je najsvetejš
svetu dostojanstvo človeka.

Širite „NOVI ČAS“

Izjava rumunskega socialista.

Petrograd je izumrl. Tovarne in delavski hiše stoje prazne brez vrat in oken. Prazne in tihe so tudi ostale delavnice. Tranjav voz poredko, a brezplačno. Oderuštvo cvele. Na trgu prodajajo bel kruh po 1500 do 2000 rubljev hlebec. Meščani prodajajo zadnjo obleko, da si kupijo živeža. Ker je pomanjkanje obleke silno, dobe za navadno zimsko suknjo pol milijona rubljev. Ker denar nima nobene cene, so zahtevali tobačni delavci izboljšek cigaretah, s čimer prikaajo do približno 30 tisoč rubljev mesečnih postranskih dohodkov. Vozniki zahtevajo za kratke vožnje po 300

Tako presoja ameriško časopisje to oboroževanje le z gospodarskega stališča. Kje je moralna škoda in drugo? In naj bomo bili proti oboroževanju?

Tako tudi rumunski socialisti niso odšli iz Rusije drugih vtisov nego popolnoma neznoznega stanja, ki ga noben pameten in zrel človek ne more smatrati za trajno.

Mariborsko kršč. misleče delavsko
ženstvo, zbrano na protestnem shodu De-
lavske zveze v Mariboru, dne 27. februarja

Ljubljana, 28. februarja. Pri Devi Mariji v Polju se je včeraj vršil protestni shod krščanskega ženstva, ki je protestiral proti ukinitju volivne pravice ter proti razkristjanjenju šole, kakršno nam obeta Pribičevićeva naredba ter sklep ustavnega odbora. Krščansko ženstvo je odločeno na najneizprosnejši boj proti nakanam svobodnemislicev.

+ Iz komunistične kronike. Sarajevsko socialistično »Zvono« objavlja pismo bivšega komunističnega tajnika v Zenici Bosni A. Kriška, v katerem priznava, da se je grdo pregrešil nad delavskimi denarji. Kriška, ki je oženjen, je imel nedovoljeno znanje z neko omoženo meščansko »damo« in je zapravil z njo veliko denarja. Ko je mož te dame zvedel za to razmerje, je Kriška iz strahu pred posledicami pobegnil na Dunaj, ob odhodu pa izpraznil delavsko blagajno v svoj žep. Komunisti so vso stvar prikrivali, dokler je socialisti niso spravili na dan.

Leta 1919. je bilo na železniški postaji v Indiji oplenjenih troje vagonov raznega trgovskega blaga v vrednosti 1,500.000 dolarjev. Tatovom niso mogli priti na sled. Te dni je pa policijski komisar v Zemur S. Brkanović slučajno bil čul, ko je nek železničar nekemu trgovcu ponujal na prodajo razno blago. Hitro je šel domov, se preoblekel v civilno obleko in se vrnil na trgovino. Tam se je ponudil železničar, kot kupec za blago. Železničar ga je odvedel na svoj dom, kjer je komisar našel večjo količino v Indiji ukradenega blaga. Da bi zvedel za sokrivicе, je Brkanović rekel, da mu je taka količina premajhna, da bi hotel kupiti več. Železničar ga je nato odvedel v stanovanje drugega železničarja.

kjer je bila zopet precejšnja zaloga ukradenega blaga. A komisar se tudi s tem ni zadovoljil in rekel, da se mu tako majhna kupčija ne izplača. Nato sta ga železničarja odvedla v bližnjo vas h kmetom, kjer je našel cela skladišča plena ne samo iz Indije, ampak tudi z drugih železniških postaj. Komisar se je pogodil za ceno in rekel, da pride naslednji dan po robo in jo plača. Drugo jutro je vzel s seboj pet preoblečenih žandarjev in sklical kmete in železničarje v eno samo hišo, čes, da jim tam odšteje denar. Ko so bili ptički v kletki, se je dal spoznati in orožniki so tatove in skrivače zvezali in odvedli v Zemun, kjer čakajo sedaj obsodbe.

Dnevni dogodki.

— Občinski davki na uvoz in izvoz v Splitu. Splitska mestna občina je za tekoče leto sklenila naslednje davke na izvoz in uvoz: Uvozno blago se razdeli v tri kategorije: 1. živež in stavbni material, 2. drugo nerazkošno blago in 3. razkošno blago. Na prvo kategorijo se naloži 0.5%, na drugo 2% in na tretjo 3% občinski davek. Izvoz je svoboden; samo od blaga, ki se proizvaja na področju splitske občine, se plača 1% obč. davek.

— Denarna zadrega zagrebških listov. Uprave zagrebških listov so poslale finančnemu ministru skupno brzojavko, v kateri prosijo, naj da zagrebški podružnici Nar. banke nalog, da od časniških uprav sprejme eno-, dvo- in desetkronske bankovce. Časniki se plačujejo običajno z drobnim denarjem in ker se le-ta sedaj ne sprejema v večjih vsotah, uprave ne morejo izvrševati svojih plačil. Prošijo od pomoči.

— Velika zapuščina za vseučiliško mladino v Belgradu. V Belgradu umrla zasebnik Nikolaj Valović je zapustil svojo 2 milijona vredno hišo v Belgradu belgrajskemu vseučilišču z določbo, da porabi hišo za stanovanje pridnim dijakom brez oziroma na njihove premoženjske razmere.

— Pogon s samokresom pri Moravčah. V Lukatevju hiši na Vrheh pri Moravčah je bilo zbranih več fantov, ki so se zjutraj ob 2. uri razšli. Zadnji je odšel Tone Zore iz Stegen. Ko je šel kakih 300 korakov daleč, ga je ustavil Jože Peterka, po dom. Potokarjev iz Moravč in ga je začel suvati rekoč: »Beži!« Zore se je obotavljal in odgovoril: »Zakaj naj bežim, saj ti nisem storil nič hudega.« Ko je odšel kakih 10 korakov, je pa streljal Potokarjev z revolverjem na njim. Krogle so žvižgale tik Zoretove glave. Zore je seveda nato bežal. Peterka sploh rad strelja in je tudi jeseni 1. 1919. streljal za Antonom Novakom iz Imenj.

— Nenavadna književna tatvina. Po belgrajski »Politiki« posnemamo: Nedavno je izšla knjiga »Opšta Istorija za srednje in stručne škole. Izradio Mil. A. Kostić, profesor« (Občna zgodovina za srednje in strok. škole. Spisal prof. Mil. A. Kostić). Sedaj je dr. Dušan Pantelić v »Prosvetnem Glasniku«, glasilu prosvetnega ministarstva, razkrinkal to knjigo kot popoln plagiat neke francoske učne knjige. Od 147 strani Kostićeve Ob. Zgodovine

je 128 strani goli prevod francoske knjige. Za to svoje »delo« je bil prof. Kostić nagrajen s tem, da je bil imenovan za rednega profesorja na vojni akademiji. A vrhu tega je bil Kostić načelnik istega prosvetnega ministarstva, ki sedaj razkrinkava njegovo književno tatvino. Vsekakor precej zanimivosti okoli ene same učne knjige!

— Novo papirnico nameravajo zgraditi v Krapini, kjer se je v to svrhu osnovala delniška družba s 50 milijoni glavnice.

— Ukradena harmonika. Pavel Mihelčič in Jožef Mihelčič z Vrha pri Kamniku sta 23. januarja letos na Vrhu ukradla Josipu Tkalcu harmoniko in več drugih reči. Valentina Osolnik iz Sv. Križa pri Litiji je kupila od tatov 2 suknjice. Deželno sodišče v Ljubljani je prisodilo za to Pavlu Mihelčiču 4, Josipu Mihelčiču 6 in Valentini Osolnikovi 2 meseca ječe.

— Ker je spremenil v krstnem listu rojstno letnico z namenom, da bi si izposloval od okrajnega glavarstva v Cerknici dovoljenje za izselitev v Ameriko, je prisodilo deželno sodišče Antonu Krajcu iz Grahovega 14 dni ječe.

— Dragi nauki. Dunajski srednješolski profesorji so sklenili, da znaša poslej odškodnina za posebne ure v profesorjem stanovanju 80 kron, v učenčevem pa 100 kron vsaka ura.

Ljubljanski dogodki.

— Iz Kaznovani razgrajal. Mesar brez stanovanja Jožef Koejan je razgrajal v Lesjakovi gostilni na Poljanah in je hotel zabosti mesarja Albina Jagra. Koejana sta odvedla na policijsko ravnateljstvo okol. nadz. Goričan in straž. Pasar. Na policiji so ga radi pijanosti zaprli 3 dni, zagovarjati se bo pa moral tudi pred deželnim sodiščem.

— Iz Obsojena štiripersna deteljica. France Sluga je nagovoril Marijo Slugo in Ivanko Kovačič, naj okradeta sedlarskega mojstra Ivana Čarmana v Spod. Šiški. Ženski sta na to napeljali Ivana Peklenka, da je Čarmanu res ukradel 15 parov gamaš. Deželno sodišče je nato obsodilo Ivana Peklenka na 3, Franca Slugo na 6, Marijo Slugo na 3 in Ivanko Kovačič na 2 meseca težke ječe.

— Iz Utesnitev osebne svobode. Ker se je pregrešil proti § 93 k. z., je bil po § 94 k. z., trgovski sodnik Vinko Dolinšek obsojen na en mesec ječe.

— Iz Kaznovani žepar. Ključavničar Viktor Irkič je ukradel 25. januarja letos Ivanu Mihelčiču 600 K. Deželno sodišče je prisodilo Irkiču za to 10 tednov strogega zapora.

— Iz V vojaškem skladišču ukradel je trgovski sodnik Vinko Sredemšek blaga v vrednosti 2698 K. Deželno sodišče mu je prisodilo 8 mesecev težke ječe.

— Iz Požar v sušilnici. V sušilnici g. Lavtičarja na Sv. Petra cesti je uničil požar svinjskega mesa v vrednosti 9000 kron.

— Iz Mlada tatfca. Erna S. je stara šele 12 let. Deklica je rada jedla slaščice in je mamici ukradla 1200 kron, da si je sladkarije kupovala in je napravila celo 291 kron dolga na slaščicah.

Naša društva.

— d Šentjakovski Orel ima danes ob pol 8. uri zvečer v društvenih prostorih svoj redni fantovski večer. Želi se polnoštevilna udeležba. — Predsednik.

— d Šentjakovska prosveta. Jutri zvečer ob 8. uri bo seja »Prosvete«. Prosimo gotove in točne udeležbe! — V nedeljo, 6. t. m. ob šestih zvečer bo občni zbor »Prosvete«. Vse člani vabimo, da se občnega zbora gotovo udeležijo. (K)

Katoliški obzornik.

— Dobrodelnost sv. očeta. Meseca januarja t. l. je papež Benedikt XV. daroval za vojne sirote in druge reveže na Sedmograškem 300.000 lir, za isti namen v Rumuniji 100.000 lir. Beguncem iz Rusije v Carigradu je papež dal izplačati po 250 lir vsaki osebi in razen tega so razdelili za otroke mleko, kakao in sladkor. Za omiljenje lakote na Kitajskem je sv. oče poslal misijonu v severnem Honanu 50.000 lir. Revnim otrokom na Nemškem je poslal 200.000 lir in za revne ruske begunce v Švici je daroval 20.000 lir. Za revne otroke so darovali katoličani sv. očetu meseca januarja 1.822.261 lir.

— Spomenik Benedikta XV. v Carigradu. V kratkem odkrijejo v Carigradu spomenik Benedikta XV., ki bo sploh prvi spomenik v turški prestolnici, ki predstavlja človeški lik (koran namreč prepoveduje vpodabljanje človeškega telesa). Spomenik so postavili v zahvalo za velike dobrote, ki jih je papež med vojno izkazoval prebivalcem turških dežel. Za spomenik, ki stoji na trgu pred katoliško katedralo, so prispevali izključno nekatoličani: sultan Mahomed V. in cesarski principi, veliki rabinec, razkolna patrijarha Armencev in Georgijcev i. dr. Ob tej priliki objavljajo

listi razne, javnosti še neznane slučaje, ko je papež posredoval v prid raznih nesrečnikov. Tako je papež nekega dne prosil za pomiloščenje radi vohunstva na smrt obsojenih Armencev. Turška vlada je hotela prizanesti samo katoličanom med njimi. Toda papežev delegat je to zavrnil rekoč: »Ali vse ali nobenega, taka je papeževa želja.«

Socialni vestnik.

— o Nove socialne reforme v Rusiji. Iz Rusije so prispele informacije o nekih novih nameravanih socialnih reformah. Te reforme so zelo mnogobrojne. Med najinteresnejše spada reforma glede zdravništva. V Rusiji se odpravi privatna zdravniška praksa. Vsi zdravniki so dolžni zdraviti, ne da bi imeli pravico, zahtevati plačo od bolnika. Pač pa se država zavzame, da nabavi zdravniku vse potrebne stvari, in da jih honorira kot vse ostale sovjetske uradnike in delavce. Sovjeti so se za to reformo odločili šele potem, ko se je zapazilo, da umirajo bolniki brez zdravniške pomoči, ker nimajo toliko denarja, kolikor ga zahtevajo zdravniki za zdravljenje.

Odgovorni urednik Anton Marinček.

Izdaja konzorcij »Novega časa«.

Tiska Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani.

Ne morete spati? Niti delati? Imate nerazne bolečine? Občutek nezadovoljstva doprine Vam Fellerjev pravi Elza-fluid! 6 dvojnatih ali 2 veliki specialni steklenici 42 kron. Državna trošarina posebej.

Trpite na počasni prebavi? Zaprtju? Ta zlo se odstrani s pravimi Fellerjevimi Elza-kroglicami. 6 škatlic 18 kron. — Zelo učinkovita švedska tinktura 1 steklenica 20 kron. Omot in poština posebej, a najceneje. Eugen V. Feller. Stubica donja. Eisatrg št. 245. Hrvatska. D.

Štiri milijone kron

zadene v najbolj srečnem slučaju igralec drž. razr. loterije.

Novo žrebanje

se vrši že 7. in 8. marca. Kdor v 2. razredu ni zadel, mora zamenjati srečke 2. razreda za nove srečke 3. razreda vsaj do 2. marca. Nova srečka stane kolikor stara: cela 192 K, polovica 96 K, četrtinka 48 K, osminka 24 K. Kdor doslej še ni igral, a hoče igrati v tretjem razredu, mora plačati srečke prvega, drugega in tretjega razreda, torej trikratni iznos.

Zadnja prilika. Nekaj srečk ima še na razpolago

Zadružna Gospodarska banka d.d.

V LJUBLJANI, Dunajska cesta štev. 38, I. nadstr.

E. Bulwer:

Poslednji dnevi u Pompejih.

»Pri Poluksu« je dejal eden gladijatorjev, ki se je naslanjal na zid ob pragu, »vino, ki ga nam ti podajaš, stari Silenc, in pri teh besedah je potrkal postavnega možaka po hrbtu, »je tako, da razreši človeku najboljšo krič«.

Možak, ki je bil tako ljubezno pozdravljen in čegar gole roke, beli predpasnik ter ključ in malomarno za pas vtičnjeni prtič so oznanjali, da je krčmar te krčme, je stopil že v jesen svojih let, toda njegova postava je bila še vedno tako čvrsta in atletska, da bi utegnula v sramoto pripraviti celo mišičaste postavne poleg sebe, samo da so mu mišice lakorekoč vzklikale v meso, da so bila lica napihnjena in zabuhla in je rastoči trebuh zatemnil orjaško, masivno oprsje, ki se je vzdigovalo nad njim.

»Samo ne žali me s tvojo bahavostjo«, je zarenčal krčmar kakor napaden tiger, »moje vino je dovolj dobro za mrhovino, ki bo tako kmalu močila prah v spoliariju.«

»Tako krokaš, stari krokarc?« je odvrnil gladijator in se prezirljivo nasmejal; »še iz jeze se boš obesil, ko me vidiš, da si pridobim palmov venec, ko pa si priborim v amfiteatru denarnico, kar bom gotovo, bo moja prva zaobljuba Herkulu, da zarotim tebe in tvoje ničvredne ljudi na veke.«

»Čujte ga no — čujte tega skromnega Pirgopolinika! Ta pa je gotovo služil pod Bombidom Kluminstaridaridom«, je zavpil krčmar. »Spor, Niger, Tetrajid, tale pravi, da si bo priboril denarnico od vas. Slišite, pri bo-

* Prostor v amfiteatru, kamor so vlekli ubite ali smrtno ranjene.

* S tem hoče reči, da je služil pod velikanskim širokoustnežem in bahačem.

govih, vsaka naših mišic je dovolj močna, da mu zmečka celo telo, ali pa jaz nič ne vem o areni.«

»Ha,« je odgovoril gladijator zardevši od rastoče togote, »naš lanist bi ti lahko kaj drugega povedal.«

»Kaj pa bi mogel on povedati zoper mene, širokousti Lidon?« je rekel Tetrajid in nagubanič čelo.

»Ali mene, ki sem zmagal v petnajst borbah?« je rekel orjaški Niger in je ponosno stopil k gladijatorju.

»Ali pa mene?« je zarenčal Spor s plamtečimi očmi.

»Pah!« je rekel Lidon, sklenil roke in brezskrbno prezirljivo motril svoje tekmece. »Čas preizkušnje pride kmalu, pa si ohranite svojo srčnost dotle!«

»Res, dajte,« je rekel robati krčmar; »ampak če jaz obrnem palec navzdol, da te rešim, naj mi Fati takoj prestrižejo nit življenja.«

»Vrv, hočeš reči,« je rekel Lidon porogljivo; »veo sesterca, da si jo kupiš.«

Orjaški krčmar je prijel iztegnjeno mu roko, in jo tako silno stisnil, da je iz koncev prstov kri brizgnila po obleki okoli stoječih.

Ostali so se divje zakrohotali.

»Jaz te bom že naučil, ti mladi hlastač, igrati se z menoj. Nisem noben slaboten Perzije, zanesi se na to. Mar se nisem dvajset let boril kot borec in nisem bil niti enkrat premagan? Mar nisem prejel iz rog editorja samega palico kot znamenje zmage in pravice, da se smem zbog svojih lovorik umakniti v zasebno življenje? Zdaj pa naj mi kakov deček še nauke daje? Tako rekoč je zaničljivo vrgl roko od sebe.

Gladijator je mirno prenašal skeleče stiskanje roke ne da bi ganil z eno mišico, ampak z istim smehljajočim obrazom, kakor je bil poprej zbadal krčmarja. Komaj pa je bila njegova roka prosta, je za hip počenil, kakor počepne divja mačka, lasje so se mu ježili na glavi in bradi in zdajci je z divjim, glasnim krikom planil nad orjaka s tako silo, da ga je

podrl na tla, akoravno je bil tak hrust; s treskom, kakor da bi padla skala, je telebnil po tleh — njegov ljuti sovražnik pa čezen.

Nasemu krčmarju bržčas ne bi bilo treba vrvi, ki mu jo je Lidon tako prijazno priporočal, samo na bi še nekaj hipov ostal v tem položaju. Tresk njegovega padca pa je priklical na pomoč žensko, ki je bila dotle v notranji sobi in je pridrvela na bojišče. Ta nova zaveznica je bila že sama kos gladijatorju; bila je velika, suha, roke pa je imela take, ki so znale še drugače objemati kakor nežno. In res se je ta mila tovarišica krčmarja Burbona sama borila na boriščih, da, celo pred samim cesarjem. In isti Burbon, na borišču nepremagani Burbon je, kakor je šla govorica, tupatam moral prepustiti palmo svoji nežni Stratoniki. Komaj je to ljubko bitje zagledalo pretečo nevarnost, ki je grozila njeni slabši polovici, je s samo onim orožjem, ki ga ji je dala narava, planila nad zgoraj ležečega gladijatorja, ga zgrabila z svojimi dolgimi, kačjimi rokami okrog pasu in ga je z enim samim nenadnim potegljajem izrgala od telesa svojega moža, pustivši mu samo roke, da so še držale sovražnika za vrat. Podobno smo nekoč videli, kako je zavisten hlapec vlekel za zadnje noge psa od padlega sovražnika; ena polovica ga je bila visoko v zraku, mirna, neškodljiva, druga polovica pa, glava, zobje, oči in kremplji pa so bili videti pogreznjeni v na tleh ležečem, razdrapanem sovražniku. Mejtum pa so se gladijatorji, vajeni in nasičeni krvi, veselo gnetli okrog borilcev, nozdrve so se jim širile, ustnice režale, oči zijale na krvavi vrat enega in v zadre kremplje drugega.

»Habet! Habet (ima)!« so kričali in si meli mišičaste roke.

»Non habeo, lažnjivci, nimam!« je zavpil krčmar, ko se je z mogočnim naporom izrgal iz tistih smrtonosnih rok, vstal brez zave, sopihajoč, razcapan, krvaveč in je zavijajoč

* Tudi ženske so se borile po amfiteatru, in celo plemenitega rodu so se vdeleževale borbe.

oči stal pred žarečim pogledom in režečimi zobmi svojega zadržanega sovražnika, ki se je sedaj boril (ampak z nevoljo) v rokah korenjake amaconke.

»To je poštena igra!« so kričali gladijatorji, »eden zoper enega,« se gnetel okoli Lidona in ženske ter ločili našega prijaznega krčmarja od njegovega vpljudnega gosta.

Ker pa je bilo Lidona sram sedanjega položaja in se je zaman skušal otresti iz objema hude ženske, je segnil za pas in izvlekel kratk nož. In njegov pogled je bil tako grozeč in klina se je tako zasvetila, da je Stratonika, vajena samo rokoborbe, prestrašena odskočila.

»O, bogovi!« je zabreščala, »ta morilec! Škrito orožje nosi pri sebi! Ali je to pošteno? Ali je to podobno poštenjaku in gladijatorju? Nikoli, in jaz zaničujem take lopove!« Tako rekoč je zaničljivo obrnila gladijatorju hrbet ter je hitro odšla preiskovat stanje svojega moža.

Ta pa, vajen takih telesnih vaj, se je mejtum že opomogel. Močno rdeče barve njegovih lic so se umaknile navadni rdečici in žile na čelu so se skrčile do navadne velikosti. S samodopadljivim godrnjanjem se je stresel, vesel, da je bil še živ, nato pa je premeril svojega sovražnika od nog do glave, a z večjim priznanjem kakor mu ga je bil izkazal poprej.

»Pri Kastorju!« je rekel, »večji hrust si kakor sem mislil! Vidim, da si vrl korenjak; daj mi roko, junak.«

»Vrli stari Burbon!« so vpili gladijatorji in ploskali, »poštenjak do kosti — daj mu roko, Lidon.«

»Ej, kakopak!« je dejal gladijator, »se-daj, ko sem okusil njegovo kri, se mi hoče, da bi mu posrkal vso.«

»Pri Herkulu!« je odvrnil krčmar neustrašno, »to je pravi gladijatorski duh. Poluks! Če človek pomisli, kakšnega možaka more narediti dobra vežba; veste, nobena zver ne bi mogla biti hujši!«

»Zver, ti tepec! Z največjo lahkoto premagamo zver!« je zavpil Tetrajid.

(Dalje.)